

Lengter tilbake

Stig Berntsen fra Hovet ble utsatt for overgrepssanklager ved sykehjemmet der han jobbet. Politiet henla saken, men Oslo kommune har ikke gitt ham jobben tilbake. Denne uka lanserte Erling Folkvord bok om prosessen.

Charlotte Nagell Svendsen

mobil 930 66 056
charlotte.nagell.svendsen@pd.no

– Jeg ville vært skeptisk til å la andre enn Erling skrive en sånn bok, men han har fulgt saken tett og kan Oslo kommune godt, sier Stig Berntsen.

Porsgrunnsuttungen sitter med begge hender rundt en kaffekopp på en slitt trebenk i bakgården på Kafé Asylet på Grønland i Oslo; en av bydelens eldste kafeer. På samme sted som Erling Folkvords bok «Byråden mot hjelpepleieren» ble lansert tidligere i uka.

– Det er viktig å understreke at det er han som har skrevet den. Jeg har bidratt med opplysninger, men det er ikke jeg som gir ut bok, det er Erling, sier Berntsen om partifellen fra Rødt.

Det var et sterkt engasjement på venstresida i politikken som førte ham fra barndomsbyen til Oslo i 1996. Han tok seg jobber i helsevesenet for å overleve og utdanna seg etter hvert til hjelpepleier.

– Jeg trives med å jobbe med folk, og har aldri vært opptatt av å skape meg en karriere, så det passet bra, sier Berntsen.

Påpekte mangler

Historien som danner utgangspunkt for boka, starter 11. november 2011. Som innledning på en arbeidshelg ved Lindberg omsorgssenter, skal Berntsen ha kveldsvakt denne fredagen. Post 5 er en stor avdeling med 32 beboere hvorav mange er sterkt pleietrengende og berørt av demensproblematikk. Stig har jobba der et par år og trives.

– Det var et godt arbeidsmiljø, men avdelingen ble styrt av en avdelingsleder som gjorde ting på sin måte, forteller Stig.

– I begynnelsen sa jeg rolig ifra. Ingenting skjedde.

Han reagerte på at rutiner for medisintil levering ikke ble fulgt. Lav bemanning i helger førte til uforsvarlig behandling av beboere. Ekstravakter fikk ikke betaling de hadde krav på.

– Så kulminerte det, og jeg fikk beskjed om at jeg burde finne meg en annen jobb.

Ulovlig suspendert

Fredag 11. november går Stig som vanlig ned i garderoben for å skifte til arbeidsklær. Han er tidlig ute og henter seg en kopp kaffe på kjøkkenet før han går inn på vaktrommet. Der sitter overlegen ved sykehjemmet og snakker i telefon.

– Det var litt stille, så jeg ble var på stemninga. Det var noe som ikke var som det skulle, sier han og lener seg mot bordet.

Overlegen legger på og sier at de må ta en prat. Døra til vaktrommet står fortsatt åpen, og andre ansatte kommer og går.

Hun går rett på sak og legger fram påstanden om at Stig skal ha forgrepet seg på to beboere.

– Først oppfatta jeg det ikke og måtte be henne utdype et par ganger. Overlegen hadde nettopp begynt i et vikariat på avdelingen, så jeg tenkte at hun ikke kjente pasientene godt nok.

Etter fem minutters samtale får Stig beskjed om at han blir suspendert fra stillingen og bedt om å forlate sykehjemmet.

– Jeg var i sjokk. Samtidig visste jeg ikke om jeg skulle ta det alvorlig, for overlegen har ikke personalansvar og dermed ingen rett til å suspendere, men jeg valgte å ikke ta konflikten der og da.

Stig blir igjen til rapporten mellom dag- og kveldsvakter for å informere kollegaene om beskjeden han hadde fått. Noen begynner å gråte. Andre rister på hodet.

– Jeg gikk ned og skifta. Så ringte jeg avdelingsleder som ikke var på jobb. Hun ba meg dra hjem og slappe av i helgen.

Det kan ikke Stig slå seg til ro med. Han kontakter fagforeninga. 15.59 ringer nestlederen direktøren i Sykehjemsetaten.

– Hun har en ulovlig suspendert ansatt med anklager om overgrep mot beboere på et kommunalt sykehjem, men gjør ingenting og tar helg. Slik som jeg ser det, er det den store synden her, sier Stig.

Ingen undersøkelser

Overlegen ved sykehjemmet tar på sin side heller ikke konsekvensen av påstanden hun har framsatt. Hun verken undersøker pasientene hun hevder er blitt utsatt for overgrep eller varsler overgrepsmottaket ved legevakta.

– Etter at jeg gikk fra sykehjemmet, ble ingenting journalført, sier Stig oppgitt.

Påfølgende tirsdag stiller han til møte med arbeidsgiver sammen med en representant fra fagforeninga. Bakgrunnen for påstandene legges fram. Under morgenstellet 8. november forteller en beboer med demens til assisterende avdelingssykepleieren at en mann har voldtatt henne. Han skal ha banket på utsiden av vinduet hennes, i tredje etasje, og kommet inn på rommet. Hun nevner ingen navn og sier hun aldri har sett ham før.

Assisterende avdelingssykepleier velger å ta opp saken med overlegen, og avdelingsleder siden hun ser det som en viktig komponent i framstillingen av pasientens sykdomsbilde og atferd. Overlegen bestemmer at det skal vurderes som noe som kan ha skjedd.

– Den aktuelle beboeren hadde kommet tilbake til sykehjemmet fra sykehuset med en aggressiv

tarminfeksjon som innebar fullt smitteregime. Det vil si at pleiere må ikle seg stellfrakker og munnbind for å gå inn i værelset. Det kan virke skremmende for en person med demens. Jeg ble satt til den jobben kvelden før anklagen, forteller Stig.

Siden Stig var på kveldsskift dagen før, retter overlegen mistanken mot Stig. Likevel har han to vakter til denne uka hvor han var aleine med aktuell pasient før suspensjonen kom fredag.

– Er det anklagene de ikke trodde på eller er det pasienten de ikke brydde seg om? spør Stig og sikter til at mangel på rutiner førte til svekket rettssikkerhet for både pasient og ansatt.

Razzia hjemme

Dagene går. Etter møtet med arbeidsgiver tirsdag får Stig beskjed om at de skal avvente eventuell anmeldelse. Torsdag morgen er han på vei ut for å hente avisa da det ringer på døra. Utenfor står det fire karer.

– Jeg forstår umiddelbart at det er politiet.

Han blir påsatt sko og blir beordra ut av leiligheten i tre timer. De beslaglegger telefon og PC.

– Jeg var for så vidt glad for å få politiet inn, for jeg hadde stor interesse av å samarbeide med dem, forklarer Stig.

Men heller ikke politiet sikrer biologiske spor. De avhører folk i rask rekkefølge, men det går sju måneder før de henlegger saken.

– Ifølge Hanne Kristin Rohde fikk politiet saken for seint til å leite etter bevis på om overgrep hadde funnet sted. Derfor var det helt umulig å komme i mål med politiettersforskinga, sier Stig og henviser til leder for Seksjon for volds- og seksualforbrytelser i Oslo politidistrikt.

Gikk offentlig

Allerede i slutten av november smeller saken i media.

– Det var kommet lekkasjer fra politi og arbeidsgiver, både alder, stilling og anklager var plutselig kjent. Sykehjemsetaten fulgte opp med å offentliggjøre postjournaler og arbeidssted. Det tok ikke lang tid før journalistene begynte å komme på døra, sier Stig og ser mot sola som sniker seg inn mellom bladene.

Stig velger å gå ut med saken og gjør et intervju med TV2. I forkant skriver han en statusoppdatering på Facebook som informerer om anklagene.

– Jeg bestemte meg for at det ikke er jeg som har noe å skjule. Dessuten ville jeg verne mine kollegaer mot mistanke, sier han.

Saken er komplisert. Berntsen

har mye han vil formidle.

Fått støtte

– Prater jeg rundt meg sjøl? spør han

– Hei Stig! Går det bra med deg? roper en servitør i rask fart forbi bordet.

– Sånn etter omstendighetene går det vel greit, svarer han.

– Men du er jo i live! roper hun etter å ha passert bordet og lokker fram en liten latter.

– Det er et stamsted det her, skjønner du. Her får vi kjeft om vi ikke hjelper til med å rydde

opp, sier han med et smil.

Berntsen har opplevd solid støtte. Folkvords bok føyer seg til denne med sin gjennomgang av saken. Det har blitt stilt spørsmål ved bokas objektivitet siden de to er bekjente, deler partitilhørighet og boka er gitt ut på Rødts eget forlag.

– Jeg forstår at folk er skeptiske, men hadde Erling trodd jeg var skyldig, hadde han skrevet en bok for å bure inn sin gamle venn, svarer Berntsen.

Folkvord mener det er systemsvikt og personlige feil som

til et vanlig liv

har ført til at saken ikke er løst, og retter et kritisk søkelys på hvordan byrådet og den øvrige toppladelsen i Oslo kommune ivaretar sine ulike roller. De har ansvaret for beboernes rettigheter og sikkerhet på sykehjem. De skal også skjønne kommunens plikter som arbeidsgiver, i samsvar med lover og inngåtte avtaler.

– Politiet henla anmeldelsen. Helsetilsynet ga han autorisasjonen tilbake. Likevel stenger Sykehjemsetaten fortsatt Berntsen ute fra sin egen jobb. Hvor-

dan er dette mulig? skriver Folkvord i innledningen til boka.

Sendt stevning

For Berntsen har mottatt en såkalt endringsoppsigelse fra Oslo kommune som medfører at han skal omplasseres. Nå har Fagforbundet sendt inn stevning med krav om å oppheve endringsoppsigelsen samt erstatning for tap av inntekt og omdømme.

– Jeg syns jeg har blitt utsatt for en del, sier Stig og gnir seg i nakken.

Så kan man spørre litt naivt om hvorfor han ikke kan ta jobb et annet sted, glemme og komme seg videre. Stig blir alvorlig.

– Forutsetningen for at jeg kan komme tilbake til helsesektoren, er at jeg får tilbake jobben på Lindeberg. Kollegaene mine der har støttet meg hele veien. De valgte meg til tillitsvalgt mens jeg var politianmeldt. For ettertiden er det viktig at det ikke er rom for spekulasjoner. Det skal ikke kunne framlegges falske anklager for å få en person fjerna.

Stigs blå øyne har kanskje blitt mer matte, men blikket viker aldri. Selv om problemene er store.

– Jeg driver bare med denne saken nå. Sånn må det være, for jeg er avhengig av å vinne den. Jeg veit ikke hva som vil skje etterpå.

Han sover ikke godt om netene. Har ofte hodepine. Det kan føles som noen er ute etter å ta han.

– Av og til må jeg puste ut og slappe av og si til meg sjøl at jeg faktisk ikke har gjort noe galt.

BOKLANSERING: Erling

Folkvord ga denne uka ut «Byråden mot hjelpepleieren». Boka forteller historien om de som snudde opp ned på Stig Berntsens (bildet) liv. – Saken har blitt så viktig for meg at jeg kunne ha kjempet for den til jeg dør, sier Berntsen.

I sommer skal han tvinge seg til to uker helt uten å ta i saken. Finne fram fisketanga. Ta en tur til Porsgrunn.

– Det må jeg. Hvis ikke stuper jeg.